

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

ADMINISTRACIÓ DE LA COMUNITAT AUTÒNOMA CONSELLERIA DE MEDI AMBIENT I TERRITORI

2437*Acord del Ple de la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears sobre la modificació nº 1 Pla especial ordenació i protecció ruta pedra en sec, Mallorca (215E/2016)*

En relació amb l'assumpte de referència, i d'acord amb l'establert a l'article 25.3 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental, es publica l'Acord del Ple de la CMAIB, en sessió de 17 de febrer de 2022,

Declaració ambiental estratègica

L'art. 6 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental estableix els plans o programes que són objecte d'una Avaluació Ambiental Estratègica (AAE) ordinària.

1. Antecedents

El Pla Especial de la Ruta de Pedra en Sec (PERPS) va ser aprovat definitivament pel Ple del Consell de Mallorca de 21 de maig de 2015 (BOIB núm. 93, de 25 de juny de 2015).

2. Objecte de la modificació núm. 1 del Pla Especial

La Ruta de Pedra en Sec (GR-221) és un sender de gran recorregut que travessa la Serra de Tramuntana, des del Port d'Andratx fins al Cap de Formentor.

L'ús principal de la ruta és el senderista; no obstant, també es permet la circulació a cavall, amb bicicleta i vehicles a motor (a trams on actualment ja hi circulen vehicles).

L'objectiu de la Modificació núm. 1 és millorar el PERPS aprovat l'any 2015, tant en el que fa referència al text normatiu, com en el que fa referència al traçat de la ruta que incrementa la seva longitud i s'hi introdueixen correccions i variacions, així com en relació als refugis vinculats prevists.

	Ruta del Pla Especial aprovat	Ruta de la modificació del Pla Especial
Longitud	299,56 km	356,65 km
Etales i variants	8 etapes (170,74 km) 8 variants (128,82 km)	8 etapes (169,31 km) 16 variants (187,34 km)
Municipis	Andratx, Calvià, Puigpunyent, Estellencs, Banyalbufar, Esporles, Valldemossa, Fornalutx, Bunyola, Alaró, Mancor de la Vall, Deià, Sóller, Escorca i Pollença.	Andratx, Calvià, Puigpunyent, Estellencs, Banyalbufar, Esporles, Palma, Valldemossa, Bunyola, Alaró, Santa Maria del Camí, Mancor de la Vall, Lloseta, Deià, Sóller, Fornalutx, Escorca i Pollença.

L'itinerari de la Modificació núm. 1 del Pla Especial s'estructura en 8 etapes i 16 variants (itineraris complementaris a la Ruta que donen accés a indrets o poblacions considerats d'interès o que li aporten un valor afegit). Els nous traçats prevists a la Modificació discorren principalment per camins existents.

Les modificacions proposades tenen la següent finalitat:

1. Millorar el traçat de la Ruta de Pedra en Sec per tal d'augmentar la seguretat dels usuaris, la viabilitat i l'interès patrimonial i paisatgístic del recorregut.
2. Donar resposta a les peticions d'inclusió de noves variants de determinats ajuntaments (que suposen més de 70 km nous) i recorreguts que enllacen amb pobles o llocs d'interès.
3. Millorar la Normativa, revisant la zona de protecció, els articles de redacció deficients i aspectes considerats necessaris per al compliment dels objectius de la Ruta.
4. Adequar la compatibilitat d'usos per tal d'assegurar la màxima connectivitat possible per als diferents col·lectius d'usuaris.

A més del traçat, a l'àmbit de la ruta (vigent i modificada) s'inclouen:

- Les infraestructures de serveis i equipaments complementaris a la Ruta, que consisteixen en instal·lacions, aparcaments, ponts, passarel·les, baranes i elements de senyalització, entre d'altres, així com refugis i altres hostatges.
- Una zona de protecció de 3 m a banda i banda del límit exterior dels camins que conformen la Ruta, que garanteixi la qualitat paisatgística de l'itinerari i els seus valors patrimonials i naturals.

A més, la Modificació del Pla Especial ha previst la necessitat i possibilitat de crear nous refugis que donaran servei, entre d'altres, als usuaris de la Ruta. La incorporació de la previsió de nous refugis al Pla només té caràcter orientatiu, no implica reserves de territori ni desenvolupament de obligacions ni restriccions.

En el Pla Especial també s'identifiquen els elements del patrimoni natural, històric, artístic i etnològic, que es troben pròxims al recorregut de la ruta i que li proporcionen un valor afegit.

El programa d'actuacions, les mesures ambientals (destinades a corregir i minimitzar els impactes negatius) i el Programa de seguiment ambiental del Pla Especial vigent no es modifiquen.

3. Anàlisi d'alternatives

Per a cada nou tram o modificació de tram s'ha realitzat un estudi d'alternatives i s'han descrit els motius del traçat seleccionat; en alguns casos no s'han proposat alternatives per considerar que la modificació en sí mateixa ja és una millora ambiental.

4. Elements ambientals significatius afectats pel Pla

La Ruta (aprovada i modificada) discorre per el Paratge Natural de la Serra de Tramuntana, per espais de la Xarxa Natura 2000 i per espais protegits per la Llei d'Espais Naturals (ANEI, ARIP, AAPI i alzinars); en cap cas s'ha previst l'obertura de nous camins a l'àmbit del Paratge Natural de la Serra de Tramuntana.

5. Modificacions proposades i els seus efectes ambientals

5.1. Modificacions a la Normativa

De forma genèrica es pot dir que els canvis introduïts milloren el redactat (sense efectes ambientals) i incrementen el grau de protecció del patrimoni, del paisatge i de l'avifauna (efectes ambientals positius).

5.2. Modificacions introduïdes al traçat

De manera general s'ha optat per camins existents que ja presenten ús recreatiu a l'aire lliure en modalitat de senderisme; per a petits trams que interconnecten itineraris s'han tingut en compte les possibles connexions viables i s'han previst mesures per a minimitzar efectes ambientals desfavorables.

Les modificacions que poden tenir efectes potencials sobre el medi ambient són:

1. Correccions per millores tècniques del traçat aprovat.

Es tracta d'una rectificació en la representació cartogràfica del traçat de l'etapa, per tal d'adaptar-se a la realitat existent, sense preveure's nous traçats ni nous usos.

2. Eliminació de trams del traçat actualment aprovat.

Es suprimeixen trams aprovats que suposaven la creació de nous camins i la implantació d'usos senderistes en espais on actualment no s'hi desenvolupaven. Aquests trams que s'eliminen són substituïts per un traçat ambientalment més adequat, quedant garantida la continuïtat de la ruta.

3. Incorporació de nous traçats:

- a. Nous traçats a itineraris senderistes existents oberts i senyalitzats, o a camins existents on es desenvolupen usos senderistes. Només s'han previst actuacions de senyalització o substitució dels senyals existents per tal d'adaptar-los a la imatge definida del Pla Especial. La senyalització es durà a terme amb eines manuals; en general, la major part dels treballs es realitzaran amb una mínima utilització de maquinària i seran puntuals, de curta durada i magnitud assumible.

b. Nous traçats a camins existents sense usos senderistes.

Són camins on es realitzen usos de passeig recreatiu als quals només s'ha previst la senyalització.

c. Habilitació de nous senders.

En tots els casos es mantindrà el paviment actual, es realitzaran actuacions de neteja, delimitació i senyalització. Aquests nous traçats discorren majoritàriament pel límit de finques agrícoles o per la servitud de 3 metres de carreteres existents.

Els nous traçats no afecten, en cap cas, a hàbitats d'interès ni a elements patrimonials.

De forma temporal es preveu l'emissió de pols i renou de baixa magnitud.

5.3. Efectes sobre espais XN 2000

Tots els nous traçats que discorren per XN 2000 discorren per camins existents; en cap cas es preveu la creació i/o habilitació de nous camins, ni transformació dels elements amb interès ambiental.

Les actuacions que es duren a terme en aquests trams consisteixen, principalment, en senyalització, conservació i manteniment de la ruta.

Tot i que la incorporació dels camins a la Ruta té un efecte d'atracció d'usuaris, existeixen instruments per a gestionar la pressió humana (actuacions de protecció i vigilància).

A més, en els casos que s'ha considerat, el Pla Especial ha introduït restriccions urbanístiques dels usos permesos en l'actualitat (circulació vehicles motoritzats, bicicletes i cavalls).

6. Resum del procés d'avaluació

6.1. Fase Prèvia de Consultes

Tal com preveu l'art. 19 de la Llei 21/2013, l'òrgan ambiental va redactar el Document d'Abast que va ser tramès a l'Ajuntament el 31 de maig de 2017, juntament amb còpia dels informes rebuts de les administracions afectades.

6.2. Fase d'informació pública i de consultes

La versió inicial de la Modificació núm. 1 del Pla Especial de Protecció i Ordenació de la Ruta de Pedra en Sec va ser aprovat inicialment en el Ple del Consell de Mallorca de dia 11 d'abril de 2019 i es va sotmetre al tràmit d'informació pública durant un període de 45 dies (BOIB núm. 57 de 30/4/2019); la documentació que forma part d'aquesta Modificació és la següent:

1. Document 1. Memòria Justificativa i Annexes.
2. Document 2. Normativa.
3. Document 3. Estudi Econòmic i Financer.
4. Document 4. Annex Cartogràfic.
5. Estudi Ambiental Estratègic.

Durant el tràmit d'informació pública s'han rebut 6 informes de les administracions consultades i 9 al·legacions.

Les administracions que han emès informe són les següents:

- DG d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural. Servei de Reforma i Desenvolupament Agrari (9/8/2019).
- DG d'Emergències i Interior. Servei de Planificació (2/9/2019) i Servei d'Ordenació d'Emergències (8/10/2019).
- Consell de Mallorca. Departament de Cultura, Patrimoni i Política Lingüística. Informe tècnic de Patrimoni Etnològic (15/10/2019).
- DG d'Espais Naturals i Biodiversitat. Paratge Natural de la Serra de Tramuntana (8/10/2019).
- Ajuntament de Palma (13/9/2019).
- Ajuntament de Valldemossa (7/10/2019)

Tots els informes són favorables, realitzant algunes consideracions i recordant la normativa d'aplicació.

A la documentació tramesa pel promotor hi consta un document anomenat tractament de les al·legacions i dels informes de les administracions consultades de juny de 2021; d'aquest document es destaquen el següents aspectes:

1. Una vegada llegits tots els informes/al·legacions rebuts s'han extret les sol·licituds realitzades i s'han organitzat en funció de les següents categories:

- Que mostren conformitat.
- Que demanen modificacions als usos de la ruta
- Que demanen modificació de traçat.
- Etc.

2. Resolució de les sol·licituds seguint criteris tècnics i jurídics.

3. Incorporar els canvis arran del tractament dels informes i al·legacions.

També en el Document Resum s'analitzen els diferents informes i les al·legacions, indicant si implica modificació en el Pla o en l'EAE.

En el darrer apartat d'aquest document es detallen les modificacions no substancials introduïdes a la versió inicial del Pla (tant el traçat com a la normativa) arran del tràmit d'informació pública.

7. Conclusions

Per tot l'anterior, es formula la declaració ambiental estratègica favorable de la Modificació núm. 1 del Pla Especial de Protecció i Ordenació de la Ruta de Pedra en Sec.

Palma, 25 de febrer de 2022

El president de la CMAIB

Antoni Alorda Vilarrubias

